

δίκτυο
για τα δικαιώματα
του παιδιού
Πέρα από λόγια και συμβάσεις

network
for children's
rights
Beyond words and conventions

20/1/2025

Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο για τη Διαδικασία Επικοινωνιών - Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure (OPIC)

Πελοπίδας Νικολόπουλος, Δικηγόρος και Υπεύθυνος Συνηγορίας του Δικτύου για τα
Δικαιώματα του Παιδιού (p.nikolopoulos@ddp.gr)

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ)

Η ΔΣΔΠ υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Συμβουλίου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) στις 20 Νοεμβρίου του 1989 και τέθηκε σε ισχύ στις 2 Σεπτεμβρίου του 1990. Στην Ελλάδα αποτελεί νόμο υπερνομοθετικής ισχύος και κυρώθηκε το 1992 με τον Ν. 2101/1992 στις 2 Δεκεμβρίου 1992 : κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΦΕΚ 192, τ. Α').

Αποτελεί την μοναδική διεθνή σύμβαση που έχει υπογραφεί και από τα 197 Κράτη Μέλη του ΟΗΕ, όμως ακόμα δεν έχει κυρωθεί και τεθεί σε ισχύ στις Η.Π.Α.

Οι ιδέες και η παιδαγωγική προσέγγιση του **Γιάνουσ Κόρτσак (Janusz Korczak)** αποτέλεσαν το θεμέλιο λίθο της ΔΣΔΠ.

Τα Προαιρετικά Πρωτόκολλα της ΔΣΔΠ

Το 2000 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε δύο προαιρετικά πρωτόκολλα στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού:

- Σε σχέση με την συμμετοχή των παιδιών σε ένοπλη σύρραξη (κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον Ν. 3080/2002).
- Σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία (κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον Ν. 3625/2007).

Στις 14 Απριλίου 2014, τέθηκε σε ισχύ ένα τρίτο προαιρετικό πρωτόκολλο για τη διαδικασία επικοινωνιών, το οποίο ενεκρίθη από ΓΣ του ΟΗΕ στις 19 Δεκεμβρίου του 2011 και το οποίο προβλέπει την απευθείας αναφορά παραβιάσεων από τα παιδιά ή/και όσους έχουν την επιμέλεια τους στην Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού. Η Ελλάδα δεν έχει κυρώσει ακόμα αυτό το πρωτόκολλο.

Η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού προβλέπεται στη ΣΔΠ και είναι ένα σώμα αποτελούμενο από 18 ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες στα δικαιώματα του παιδιού και την παιδική προστασία. Ως έργο έχει την παρακολούθηση της εφαρμογής της ΔΣΔΠ από τα Κράτη – Μέλη που την έχουν κυρώσει. Παρακολουθεί επίσης την εφαρμογή των Προαιρετικών Πρωτοκόλλων της Σύμβασης.

Κάθε Κράτος – Μέλος οφείλει ανά 5 έτη να ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τις ενέργειες που έχει κάνει αναφορικά με την εφαρμογή της ΣΔΠ. Παράλληλα εκθέσεις στην Επιτροπή αποστέλλουν ανεξάρτητες αρχές και ΜΚΟ.

Η Επιτροπή αφού λάβει τις εκθέσεις του Κράτους – Μέλους και τις υπόλοιπες εκθέσεις, συναντάται με το Κράτος – Μέλος, ζητάει διευκρινίσεις και συντάσσει τη δική της έκθεση, αποστέλλοντας τις συστάσεις και καταληκτικές παρατηρήσεις της προς το Κράτος – Μέλος.

Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο για τη Διαδικασία Επικοινωνιών (OPIC)

Το OPIC έχει κυρωθεί από 52 Κράτη-Μέλη του Ο.Η.Ε. Ακόμα 15 Κράτη-Μέλη έχουν υπογράψει, αλλά δεν έχουν κυρώσει το OPIC.

Το OPIC περιλαμβάνει 24 άρθρα στα οποία αναφέρονται μεταξύ άλλων η διαδικασία της επικοινωνίας – άσκηση προσφυγής, η διαδικασία προσωρινών μέτρων και η διαδικασία διερεύνησης.

Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο για τη Διαδικασία Επικοινωνιών (OPIC)

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο OPIC:

- Σε περίπτωση παραβίασης δικαιώματος που προβλέπεται στη ΔΣΔΠ ή τα Προαιρετικά Πρωτόκολλα, τόσο τα ίδια τα παιδιά αυτοτελώς, όσο και οι έχοντες την επιμέλειά τους μπορούν να προσφύγουν στην Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρθρο 5).
- Περαιτέρω, σε εξαιρετικές περιστάσεις προβλέπεται η αίτηση από την Επιτροπή προς το Κράτος Μέλος προκειμένου να λάβει προσωρινά μέτρα όταν πιθανολογείται ότι από την παραβίαση θα δημιουργηθεί ανεπανόρθωτη βλάβη στα παιδιά (άρθρο 6).
- Τέλος, προβλέπεται η διαδικασία διερεύνησης εάν η Επιτροπή λάβει αξιόπιστες πληροφορίες που να καταδεικνύουν σοβαρές ή συστηματικές παραβιάσεις δικαιωμάτων των παιδιών σε κάποιο κράτος μέλος (άρθρο 13).
- Η Επιτροπή δεν μπορεί να επιβάλλει κάποιο πρόστιμο, ωστόσο μπορεί να ζητήσει την αποζημίωση των θυμάτων και τα μέτρα που λαμβάνει το Κράτος Μέλος, έπειτα από τις συστάσεις της.

Προϋπόθεση είναι η εξάντληση άσκησης των εθνικών μέσων.

Ενέργειες του Δικτύου για την κύρωση του ΟΡΙΚ

Προκειμένου, με την κύρωση του ΟΡΙΚ να μπορούν όλα τα παιδιά στην Ελλάδα να απολαμβάνουν το σύνολο το προστατευτικών διαδικασιών που προβλέπονται σε διεθνές επίπεδο, το Δίκτυο προχώρησε στις παρακάτω εκδηλώσεις και ενέργειες:

- 31/10/2024 : [Εκδήλωση](#) στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών για την κύρωση του ΟΡΙΚ, με συμμετοχή από την Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το Υπουργείο Εξωτερικών, τον ΔΣΑ, τη Συνήγορο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τη UNICEF, το Δίκτυο και οργανώσεις παιδικής προστασίας. Στην εκδήλωση παρουσιάστηκε το ΟΡΙΚ και η σημασία του στο ευρύ κοινό με αναφορά στην οπτική της UNICEF Ελλάδος και των φορέων προάσπισης δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και την ανταπόκριση των θεσμικών φορέων με παρουσίαση σχεδίου κοινού ψηφίσματος.
- 20/11/2024 : Αποστολή του Κοινού Ψηφίσματος με υπογραφές από 57 φορείς προάσπισης δικαιωμάτων του Παιδιού στην Ελλάδα, στον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Εξωτερικών ως αρμόδια πρόσωπα εκκίνησης της διαδικασίας κύρωσης του ΟΡΙΚ.
- 22/11/2024 : [Συνέντευξη τύπου](#) με παρουσίαση του ψηφίσματος και τοποθετήσεις από τη Συνήγορο του Παιδιού και την Πρόεδρο της ΕΕΔΑ, ενώ έγινε συζήτηση με παιδιά, μέλη της ομάδα εφήβων - συμβούλων του Συνηγούρου του Παιδιού.

Σας ευχαριστώ!!!